

poldne v Društvenem domu Meškovo dramsko sliko v treh dejanjih »Na smrt obsojeni?« Priditel — Odbor.

Središče ob Dravi. V nedeljo dne 23. t. m. priredi Ljudski oder v Središču Ksaver Meškovo dramo v treh dejanjih »Na smrt obsojeni?« Prosimo točnosti (ob 7. uri), da se dolga predstava ne bo zavlekla. Praskbite si vstopnice že v predprodaji! — Na gospodinjstvo-nadaljevalni šoli je zopet živahno vrvenje in marljivo učenje. Mnogo deklet letos ni bilo mogoče sprejeti, ker se jih je preveč prijavilo. Te pridejo na vrsto v prihodnjem letu. Ker imajo dekleta v domači župani tako lepo priliko, da se izobrazujejo v gospodinjstvu, zato naj nikar več ne silijo v mesta (Varaždin, Zagreb) itd., kjer je za nje toliko nevarnosti. Žalostni poročila iz teh mest dovolj glasno svarijo! — V soboto dne 15. novembra se je otvoril pouk tudi na tukajšnji kmetijsko-nadaljevalni šoli.

Čadram. Zadnjo nedeljo oktobra smo proslavili desetletnico Katoliškega prosvetnega društva. Popoldne po večernicah se je v prenovljeni dvorani Katoliškega društvenega doma nabralo toliko občinstva, da je bila dvorana do zadnjega napolnjena. Svečanostno prireditev je otvoril moški pevski zbor iz Konjic, ki je pod vodstvom g. Markeža prav lepo zapel nekaj pevskega točka. Pri tej priliki smo občudovali čist in krepak glas g. tepanjkega župana Pavliča, ki je odpel nekaj samospievov. Prijetno nas je presenetil gospod Dušan Kunej, vseučiliščnik iz Sv. Petra pod Sv. Gorami, s svojim nežnim in milodonečim tenorjem, s katerim nam je ob večšem klavirskem spremljanju gđ. Trudičke Jonke zapel nekaj prav lepih pesmi. Domačin gospod akademik Maksim Sešek je z navdušenim govorom orisal delovanje Prosvetnega društva in pomen prosvetnega dela. Člani prosvetnega društva so uprizarili znano ljudsko igro »Stilmondski župan«. Vsi so svoje vloge rešili prav dobro. Po dovršenem programu se je v domačem prijateljskem krogu vršila ljudska zabava. Katoliškemu prosvetnemu društvu pa ključno ob njegovi desetletnici: Le krepko naprej za izobrazbo in napredek ljudstva!

Braslovče. Po daljšem času vprižori Katoliško prosvetno društvo zopet novo, zanimivo in smešno polno igro »Narodni poslanec« v nedeljo dne 23. t. m. ob treh popoldne. Pričakujemo, da bodo igro obiskali v obilnem številu tako domačini kakor tudi sosede. Pridite, ne bo vam žal! — Odbor.

Polzeča. Tri veseloigre, katere priredi Ljudski oder v nedeljo dne 23. t. m. v dvorani pri Cimpermanu, bodo nudile občinstvu obilo smeha in veselja razpoloženja. Zato se odločite in posetite

to predstavo v prav obilnem številu. Igra, pri kateri se bo istočasno igralo v dvorani in na odru, je za naš oder brezdvomno novost. Začetek ob 3. uri popoldne. Čisti dobiček je namenjen za novi društveni dom. Vsi prav iskreno vabljeni! Bog živi! — Odbor.

DOPISI

Kotlje. V nedeljo dne 9. t. m. smo pokopali g. Ivana Metarnika, bivšega starega šrotenekarja. Šroteneško posestvo, stara graščina, je najlepše v fari in turistom, ki potujejo iz postaje Guštanj-Ravne na Urško goro, dobro znano. Dočakal je pokojnik lepo starost 81 let. Bil je dobrega srca, prijatelj revežev in daleč naokrog znana oseba. Storil je v svojem življenju tudi veliko dobrega v korist občine in cerkve. Ogromna udeležba ljudstva pri pogrebu, kakoršne Kotlje do sedaj še niso videli, je pričala o velikem ugledu, ki ga je pokojni povsod užival.

Pernice nad Mulo. V sredo dne 5. novembra je umrl gospod Jakob Kranjc, p. d. Perhtold, bivši veliki posestnik in mnogoletni župan. Nad eno leto je moral biti v postelji in prenašati hudo bolezen, sedaj pa je, 72 let star, večni poklical, upamo, na zasluženo plačilo. Kot 12letni župan je v nekdanji državi veliko pripomogel, da so Pernice ostale slovenske, dočim so občine spodaj v dolini na levem bregu Drave bile v nemških rokah in se torej sme trditi, da je gospod Kranjc tudi nekoliko pripomogel, da gre danes naša državna meja severno od Drave. Skrbno je uredil veliko posestvo, postavil nova poslopja, za prevzitek pa si je postavil hišo, bolj podobno vili nego kmečki hiši. Kar pa je še najlepše, bil je vseskozi veren krščanski mož, stara korenina, kakor jih je žal vedno manj med nami. Vse svoje življenje je vestno izpolnjeval dolžnosti dobrega kristjana, lepo se pripravil na smrt, in kakor je v svojem življenju rad občeval z duhovniki, njegova hiša jim je bila vedno gostoljubno odprta, tako sta ga v petek na dan pogreba na njegovi zadnji poti spremljala poleg številnih sorodnikov, prijateljev in znancev tudi dva duhovnika, kar je za hribovsko župnijo redkost. Ljubi Jakob! Bog Ti večni mir in pokoj daj in večna luč Ti sveti naj! — Pot na oni svet mu je pripravila njegova hči Neža Kranjc, omožena Štruc, p. d. Rihčenka, ki je letos koncem julija tako nenadoma umrla. Naj nebeski Vrtnar obema podeli kraj večnega veselja!

Št. Peter pri Mariboru. Pričetek pouka na gospodinjstvo nadaljevalni šoli pri tukajšnjih šolskih sestrah bo v ponedeljek dne 24. novembra. Ta šola je namenjena za naša kmetstva, pa tudi vinčarska dekleta in bo trajal pouk tri mesece. Dekletom se bo nudila prilika, da se nauče kuhanja, šivanja, kako je treba ravnati s perilom, dalje lepega vedenja in spretnosti postrežbe in še marsikaj drugega, kar je treba znati mlademu dekletu ali mladi gospodinj. Matere, pošljite svoje hčerke, dekleta, ve pa izkoristite priliko in obiskujte gospodinjstvo šolo, ki je namenjena vam, bodočim slovenskim materam in gospodinjam. — Poročila sta se Gornik Anton in Kolar Antonija. Da bi bila v zakonskem stanu srečna in zadovoljna! — Viničarji so se letos precej menjavali, tako da je bilo zadnja dva tedna pravo preseljevanje. Sicer pa, manj bo menjavanja in selitev, tem bolje bo za gospodarje in viničarje. Naj bi se le znanprej vsi dobro pogodili in drug z drugim malo potrpežli in v miru in slogi med seboj živeli. Zato pa je treba imeti pridne in delavne roke, na drugi strani pa dati tudi zasluženo plačilo in priznanje delu.

Št. Ilj v Slov. goricah. V sredo dne 12. novembra t. l. se je poročil tukaj gospod Hötzl Vinko z gospodično Rozo Lilek. Na gostiji so veseli gostje darovali 130 dinarjev za novo bogoslovje. Bog plačaj!

Sv. Marjeta ob Pesnici. Zopet smo po naši stari navadi lepo praznovali praznik Vseh svetnikov, posebno še spomin na naše drage rajne. Izjemoma krasen dan smo imeli v nedeljo dne 2. novembra, zato se je k popoldanskim cerkvenim opravilom za naše pokojne zbralo lepo število ljudstva. Kakor prejšnja leta, je tudi letos na dan naše nežno, ob hribu položeno pokopališče bilo sveže okrašeno kakor najlepši vrtič v majniku. Na pokopališču nam je po opravljenih mrtvaških obredih zopet domači pevski zbor zapel dve ginljivi žalostinki. Pa tudi na padle vojake, ki počivajo Bog ve kje daleč izven naše domovine in katerih grobovi so najbrž ravni zemlji enake, smo se zopet letos spomnili, in sicer so to storili kakor že mnoga leta sem, pridni učenci naše šole. Ti so spleli velika venca in ista obesili s črnotrakastim napisom »Padlim vojakom« na veliki pokopališčni križ. Pozabili pa tudi niso na mnoge domače, pozabljene in neokrašene grobove. Tako je prav in lepo, da že šolska mladina pride do enega izmed najdražjih in najpoglavitejših čustev: do pobožno dragega in vsepoštljivega spominjanja naših umrlih! Saj smo isti dan v cerkvi slišali prav umestno besedo božjo, kako mnogo jih je, ki se po smrti popolnoma odpovejo spomnu na svoje ljube pokojne, morda še ob smrti, ob pogrebu

Šte naročeni na list

NEDELJA

Izhaja vsak teden.

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge podučne verske članke, razen tega pa resničen logodijaj iz misijonov »Mladostni navihane« — postane redovnik in mične zgodbe za deco.

Stane mesečno samo 2 Din, celoletno 24 Din. Še danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov:

Uprava NEDELJE, Maribor, Slomškov trg 20.

Kaj neki hočejo v njegovi celici v tako pozni uri?

V tem hipu mu šine v glavo misel: prišli so, da mi naznanijo oprostitev. O, saj sem tako dolgo upal in tako iskreno molil.

»Prost sem, kaj ne, gospodje,« vzklikne ter razprostre roke, kakor da bi hotel objeti vse tri glasnike svoje osvoboditve.

»Prost sem, zapustil bom ječo, videl bom zopet svojo soprogo in svojega sina,« je ponovil grof Tatenbah in solze veselja mu zdrčijo po upadlem licu.

Kot odgovor je Dr. Schrott z žalostjo v obrazu razgrnil pergament, ki ga je vzel izpod suknje.

»Bodite pripravljeni, gospod grof, na to, kar vam imamo sporočiti v imenu Njegovega Veličanstva. Ni beseda milosti, ampak beseda stroge pravice. Zapustili bote sicer danes to ječo, zapustili za vedno, toda...«

Dr. Schrott je za trenutek umolknil.

Grof Tatenbah je poslušal smrtnobled te besede.

Dr. Schrott nadaljuje s svečanim, drhtečim glasom:

»Ker je vas, gospod grof Tatenbah, druga inštanca — tajni svet Notranje Avstrije — spo-

znala s sodbo z dne 1. aprila tega leta krivim hudodelstva veleizdaje in izdajalstva domovine ter vas obsodila na smrt in proglasila celo vaše premoženje za zapadlo...«

Grof Tatenbah se zdrzne in se začne tresti na celem telesu ter omahne na postelj, kakor da bi mu kri zastala v žilah.

»Z ozirom na to je Njegovo Veličanstvo to sodbo in tudi prvo izročilo posebnemu sodišču in to je izreklo dne 23. nov. nasledno sodbo: Ker je grof Erazem Tatenbah prelomil prisego ter kršil svoje dolžnosti, pri čemer je obtežljivo to, ker je bil pravi notranje-avstrijski vladni svetnik, komornik in član deželnihi stanov; nadalje, ker je stopil v zvezo z grofom Zrinjskim zoper cesarja in državo, se posvetoval o vojni zoper Njegovo Veličanstvo, hotel izročiti Zrinjskemu Radgono in Ptuj, vedel tudi za zvezo med Wesselenyjem, Zrinjskim in Nadasdyjem, vsled tega je zapadel imenovani grof Erazem Tatenbah cesarju z življenjem, častjo in premoženjem. Zato se njegovo premoženje zapleni, njegov spomin se izbriše, njegova oseba pa se izroči krvniku, ki mu ima v Gradcu odsekati desno roko in glavo v treh zamahljajih ter mu tako vzeti življenje, njemu v kazni in drugim v strah.«

Jokajo in žalujejo, morda še takrat delajo in zahtevajo to in ono; često pa po nekaj času na nje popolnoma pozabijo, v srcu in molitvi. »Danes meni, jutri tebi«, so to grozne in resnične besede, zato pa le v življenju bodimo dobri sosedi, v besedah in dejanjih, v dobrih in hudih urah, saj to nas krepi v našem življenjskem boju, saj ravno odkrito, povsod lepo sočustvujoče srce do svojega bližnjega je ponos in znak vsakega pravega kristjana. Te le besede, oziroma njih smisel nas je vse navdajala ravno na dan spomina naših rajnih, kateri dan je pač najresnejši in najglasnejši nas na naše le kratko življenje opominjajoči praznik. Da bi se še tega zavedala v večji meri vsa mladina, zlasti mladeniči, ki se dajo vedno bolj zavesti k raznim razgrajanjem, pretepanjem, kalitvam nočnega miru in celo ubojem itd., kakor se že zovejo ti vsak dan številnejši spozabki in pravih feťov nevredni koraki, to je bila obenem naša želja ob navedenem prazniku! Da bi spoznali, da jim s to željo hočemo le dobro in nič drugega!

Sv. Jakob v Slov. goricah. Zdi se mi, gosp. urednik, da dobivate iz naše župnije samo le žalostne novice. Evo, zopet eno! Če pridemo v nedeljo v cerkev, se oddahnemo od težkega dela in se pri pobožni molitvi poživimo ob lepem petju in orgljanju. Tega smo bili oropani zadnjo nedeljo. Tiho, na najpriprostejši način smo opravili sv. mašo v znak naše žalosti in ogorčenja. Zgodil se je namreč ravno pred enim tednom pri nas grd uboj. V nedeljo ko smo prišli iz popopališča in doma molili za verne duše, je bil zaklan tukajšnji tihi in mirni viničar Jurij Fras. Namesto da bi šli ob prvem večernem zvonjenju za verne duše iz gostilne domov, so nekateri še dalje ostali v gostilni in je urezal eden omenjenega viničarja, ki je prišel slučajno po opravih v gostilno, v roko. Domov grede je Fras obležal v mlaki krvi. Ko so ga našli nekaj metrov od gostilne, je bil brez zavesti in ves trud, ga zopet oživet, je bil brezuspešen. V naglici poklicani gospod župnik je nesrečnemu še podelil sv. poslednje olje in ko je čez dalje časa prišel rešilni voz iz Maribora ne brezvestnega bolnika vzel s seboj, je ta na potu v bolnišnico izdihnil. Fras zapušča mlado vdovo s tremi malimi otroki. Živimo in delamo v sredi vinorodnih gor, veseli in ponosni smo bili do sedaj, da pri nas letos ni bilo nobenega pretepa in uboja iz pijančevanja, tem večja je naša žalost in sramota, da se je to žalostno dejanje zgodilo na tako rešen dan. Zato je bila popolnoma upravičena nema žalost nas vseh med sv. mašo, žalost nad sramoto in nesrečo, žalost nad pokvarjenostjo nekaterih naših ljudi.

Vurberg. Dne 6. novembra smo pokopali posestnico Ivano Dolinšek. Žena je bila že več let boleha; imela je srčno napako, ki jo je nazadnje spravila v grob. Kot deklica je bila zelo pridna in radodarna za cerkev, kot gospodinja pa usmiljena do siromakov. Veliko ljudi jo je spremljalo na zadnjem potu. Župnik je povedal ob grobu nekaj tolažilnih besed, pevci so pa zapeli v slovo pesem »Nad zvezdami«. Naj v miru počiva! — Nek posestnik na Grajeni je rad pil šmarnico. Letos mu je dobro obrodila in si jo je tako privoščil, da se mu je nazadnje pamet zmešala. Zvezali so ga in peljali na Ptuj v bolnico, a nič ni pomagalo. Mož je bil do cela zastrupljen!

Sv. Lenart v Slov. gor. V dvorani Okrajne hranilnice se je dne 13. t. m. ob 11. uri dopoldne vrtila redka slovesnost. Načelstvo Okrajne hranilnice za okraj Sv. Lenart je v slavnostni seji izročilo gospodu Ivanu Roškarju, bivšemu deželnemu in državnemu poslancu, načelniku okrajnega zastopa in okrajne hranilnice ter bivšemu županu častno diplomu za njegovo požrtvovalno in plodno delovanje za blagor okraja in prav posebej še za njegov trud za našega kmeta. V lepo ozaljšani dvorani so se zbrali k tej slavnosti predstavniki celega okraja: župani, člani Okrajne hranilnice in cestnega odbora, nekateri predstojniki u-

Tudi jaz bom šel tja!

Blago za obleko
in obuvalo
rad si bi kupil
da bi malo koštalo.

Ne delaj si brige,
ti mene poslušaj,
pa nič preveliko
okol ne poskušaj.

Le h Klanjšeku idi
tam nizka je cena,
in blago je dobro,
postrežba poštena.

Kje je ta Klanjšek,
daj mi povedat,
tud jaz nameravam
tja iti pogledat.

Na Glavnem trgu
sred Maribora,
s sto koraki od mosta
tja prit se zamora.

1400

radov. Iz Maribora so dospeli: sreski načelnik g. vladni svetnik dr. Ipavic, bivši oblastni predsednik dr. Leskovar, dr. Vebic, bivša poslanca Vlado Pušenjak in Žebot. Navzoči so bili tudi zastopniki šol in duhovščine, le nekaterih predstavnikov poglavitnih uradov iz Sv. Lenarta ni bilo. Predsednik Okrajne hranilnice, ugledni župan Lorber, je pozdravil navzoče ter kratko opisal pomen dneva, nakar je sreski načelnik g. dr. Ipavic v slavnostnem govoru opisal velike zasluge slavljenčeve za narod, za Jugoslavijo, za okraj in prav posebej še za našega kmeta v Slovenskih goricah. Velika so dela, ki jih je izvršil Roškar v Slovenskih goricah in ob svoji 70letnici lahko on s ponosom gleda na svoje uspehe. Načelnik okrajnega cestnega odbora mariborskega gospod Žebot Franjo je v imenu Roškarjevih tovarišev in prijateljev izrekel čestitke in opisal nekaj zanimivih črtic iz slavljenčevega življenja. Predlagal je udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju. Slavljenčeve zasluge sta še opisala v vznesenih besedah bivši predsednik mariborske oblasti gospod dr. Leskovar ter zadr. nadrevizor Pušenjak, ki sta posebej poudarila velike zasluge slavljenčeve na narodnem in gospodarskem polju. Slavljenec se je ginjen zahvalil vsem govornikom in je z veseljem sprejel diplomu, ki je res mojstersko delo gospoda profesorja Sirkca. Po oficijelni slavnosti so vsi gostje in prijatelji iz celega okraja se zbrali v dvorani Narodnega doma h skupnemu kosilu, kjer so se vršile napitnice in zdravice do večera. Sodelovali so tam burasi od Sv. Ruperta in domači pevci. Slavnostni govornik svetnik Gomilšek je opisal življenja po Roškarja od tiste dobe, ko je stopil v javnost. Bil je moč dela, moč značaja, pa tudi moč žrtev. Neustrašeno je podpisal majniško deklaracijo. Ob začetku svetovne vojne je bil preganjan radi svojega narodnega delovanja in so ga z drugimi rodoljubi vred odgnali v graške zapore. Roškar je bil kmetski moč — samouk. Dasiiravno je obiskoval samo ljudsko šolo, vendar se je z lastno pridnostjo povzpел zelo visoko. Mnogo je čital in se je vedno učil. Bil je zvest svojemu narodu in Bogu. Govornik predlagal, da Okrajna hranilnica iz čistega dobička svoje vloge na Češkem, katero je rešil naš Roškar, ustanovi poseben Roškarjev fond, ki bi služil za gospodinjstvo in kmetijsko-nadaljevalne šole in tečaje v šentlenartskem okraju. Ta predlog je bil sprejet posebno od strani kmetskih moč z velikim navdušenjem. — Gostje so na predlog gospoda Gomilškega darovali za Dijaško kuhinjo v Mariboru 620 Din.

Ormož. Za praznik Vseh svetnikov in Ver-nih duš dan so bili grobovi na ormoškem in humskem pokopališču lepo okrašeni. V Ormožu je bilo postavljenih nekaj novih čednih nagrobnih spomenikov. Usmiljene ženske roke so se letos spomnile posebej še grobov

tukaj pokopanih dušnih pastirjev gospodov Vouka, Šporna in Venediga. Tudi so se dali prenoviti napisi na spomenikih. Tako je do-bro! Zakaj naj bi bili pozabljeni in zapuščeni tisti, ki so med nami delali, nas vodili in učili lepo živeti in srečno umreti? Grob pok. gospoda dekana Glibeja oskrbujejo sorodniki, gospod župnik Majhenič, ki je izpeljal prvo slikanje cerkve leta 1869 in popolnoma pripravil tudi drugo slikanje leta 1873, se je tik pred tem zadnjim slikanjem umaknil pred neljubim preganjanjem k Sv. Miklavžu, kjer je našel svoj grob leta 1882. — Na humskem pokopališču so že lani delali nemir med govorom neki fantalini, ki jim še prve brke niso zrastle. Letos pa je delal razne neslane pripombe in motil pridigo neki mož, ki se je preje v kleti nalezal vinskih duhov, da bi bil duhovit. S svojo nerodnostjo, ki so jo vsi navzoči obsojali, je dosegel, da bo odslej naprej govor v cerkvi. — Še eno bi vam o šmarnici povedal. Kako se vam je zdelo, če ste kdaj videli, da sta se dva moška poljubovala? Kaj ne, rekli ste: »To je tako kot kruh s kruhom. Nič posebnega!« Ampak je nekje ta šmarnica dala dvema moškima toliko ljubezen v srce in v zoba, da sta se od ljubavi grizla in po zelo vročih poljubih je eden kar cel kos mesa z lica svojega tovariša tiščal med zobmi. No, dober tek! — Pa še eno o naslikanem ptiču. Je nekje večja stavba. In tam so imeli naslikanega ptiča, bolj planinske vrste. In nekateri so se ga tako bali, ne živega, ampak naslikanega, da niso mirovali preje, dokler ni izginil. In zdaj je mir in ni več strahu!

Polenšak pri Ptuj. Zadnji čas nas je Polenšane prestrašila nova senzacija. Od nekdaj se je k nam priključilo neko pesje mrcinče in ogrozilo več ljudi in psov. Radi varnosti so bili vsi odpravljeni v celjski Pasterjev zavod na opazovalnico. Ker nikdo ne more jamčiti, da bi bilo ščene zdravo, je to pametno in tudi potrebno. Psi, ki so prišli s tem klatežem v dotiko, so dobili tudi vsi novega gospodarja tam v Hlapenski grabli.

Polenšak pri Ptuj. Novic pa vedno kaj imamo Polenšani. Pri jesenskem delu nas vedno moti slabo deževno vreme. Imeli smo že tudi na vpogled nekoliko snega, ki pa je kar naglo odkuril od nas. Saj tudi snežni preroki govorijo, da se je precej zmotil, ker sedaj še le imamo listopad, a za snegopad bi še ne bili pripravljani. Zdravi smo, samo prehlad in kašelj nas tu in tam obišče, kar je pa v jesenski dobi že itak navada. Na Martinovo nedeljo je bilo fletno in veselo ob naših zidanicah in vinskih klečeh, ker se je po stari šegi vršil krst vina ob doneči pesmici: »Prišel je prišel sv. Martin, ti si ga krstil, a jaz ga bom pil!

Polzela. Naloga, katero smo prevzeli, ni lahka. Vendar v zavesti, da žrtev nerebičnega delovanja obrodí gotov sad, stopamo pred javnost z odkrito željo in prošnjo, da nam pomaga in nas podpira pri našem delu. Ne povdarjamo znova potrebe in važnosti stavbe Katoliškega prosvetnega doma na Polzeli, temveč v upanju, da razumete naše težnje, smo se odločili za graditev doma. Ne radi nas, ampak radi njih, ki pridejo za nami in so bodočnost naroda in države. Zavedamo se tega, da je treba vzgojiti mladi rod prosvetno in gospodarsko v duhu krščanskih načel in zato smo pripravljeni doprinesiti tudi žrtve. Daj Bog, da se ta naša želja uresniči in postavimo dom, ki bo sooblastni in bodočnosti spomenik našega hotenja in dela. Za zgradbeni odbor: Leo Špacapan, predsednik; Pangrac Turnšek, tajnik in blagajnik; Franc Lenko, Jože Drolc, Franc Turnšek, odborniki. Za Kat. prosvetno društvo: Matevž Dušič, Franc Frešček, Avgust Novak, Adolf Miklavc in za fantovski odsek Ivan Zupan in Andrej Korber.

Radečgunda nad Mozirjem. Naša podružnica je dobila meseca julija t. l. od strojnih livarn v Ljubljani dva nova zvona, s katerima smo v vsakem oziru zadovoljni.

Šmarje pri Jelšah. Jurija Golčmana ni več med nami! Škoda ga je. Dolgo ga bomo pogrešali vsi in

še prav posebno okoliška občina, Gospodarska za druga, posojilnica in naša prosveta. Prezgoda je nas zapustil. Kdo naj se tako odločno zavzema za naše gospodarske koristi in vselej možato povdarja svoje krščansko stališče. Kdo nam bo znal tako modro svetovati in tako odkrito prijateljstvo skazovati? Tako si lahko slišal v nedeljo dne 9. t. m. po veličastnem pogrebu našega okoliškega župana in uglednega kmeta iz Sotenskega Jurija Golčmana. Po 41letnem srečnem zakonu je tudi on dozor. Vodenika mu je v 72. letu utrnila luč življenja. Na zadnji poti ga je spremlila množica ljudi, kakor jih šmarje ne vidi desetletja pri žalnem sprevodu: osnovna šola pod vodstvom svojega učitelja, šmarski in mestinjski ognjegasci, nepregledna vrsta kmetov in tržanov in vsi tukajšnji uradi. Ob odprtem grobu je slavil msgr. Vreže iz Maribora njegovo odločno krščansko prepričanje in udejstvovanje, gospod sreski načelnik dr. Kartin pa njegovo mnogoleino vestno županovanje, gospod načelnik cestnega odbora Turk se je spominjal njegovih zaslug za domačo prosveto in gospodarski napredek ter sosed Grosek iz St. Vida njegovega prijateljskega občevarja. Pevci so mu ganljivo lepo zapeli in lovci so mu skazali zadnjo čast z mnogimi strelji. Posebna zanimivost njegovega življenja je to, da je celih 47 let raznašal sodniške odloke na strahovito težkem okraju in to s čudovito natančnostjo in vztrajnostjo, ki mu je prinesla tudi kraljevo odlikovanje in je tako tvoril lepo vez med oblastjo in prebivalstvom. Zares, moža mož-besede, neumornega dela in žive vere, kakor se mu je reklo v slovo, ohranimo v hvaležnem in trajnem spominu. Počivaj v miru, blagi Jurij Golčman!

Šmarje pri Jelšah. Romarji in drugi obiskovalci našega kraja se še spominjajo razdrapanje ceste od trga navzgor mimo Gajseka in župnijskega dvorca. Če tudi je postavitev nove stanovanjske hiše naložila tržki občini težko breme, se je vendar začelo v tem letu tudi s preureditvijo te ceste, ki bo velikega pomena za olepšavo trga in za lažji prevoz. Hvala Bogu, da se prepotrebno delo že koncu približuje! Tudi našemu »Procvitu« želimo prav mnogo dobrotnikov in izdatne podpore, ker je že mnogo lepega in občeukoristnega storil ter tudi zunanje lice naše romarske cerkve temeljito preobrazil. — Te dni imajo naše dobre žene in matere svoje duhovne vaje pod spretnim vodstvom gospoda svetnika Hirscheta.

Vojnik. Fantovski odsek Katoliškega prosvetnega društva v Vojniku bo priredil v nedeljo dne 23. t. m. dramo v petih slikah: »Bele vrtnice«. K obilni udeležbi uljudno povabljeni! Bog živi!!

Sv. Marjeta pri Moškanjeth. Dne 29. okt. je narasla Pesnica ugrabila Pukšičevi družini iz Gajovec člana Jožefa. Kljub neumornemu iskanju in požrtvovalni pomoči domačih fantov ga niso mogli najti. Slučajno pa so ga našli dne 14. t. m. neki delavci, ki so bili zaposleni pri popraviljanju Pesnice. Obtičal je med grmičevjem v bližini mostu, ki je zgrajen pri vasi Formin čez Pesnico. V nedeljo dne 16. novembra zjutraj po rani sv. maši smo ga spremili k večnemu počitku. Ob redne molitve je opravil vlč. g. župnik svetnik Šketa, ki je ob odprtem grobu 26letnega mladence izpregovoril poučljive besede za mladino, katere so marsikateremu privabile solze v oči. Najiskrenejša zahvala vlč. gosp. svetniku Šketu, vsem šentmarjetskim, lenartskim in markovskim faranom, nato vsem gasilnim društvom in pevskega zboru; torej vsem, ki so se v tako obilnem številu udeležili pogreba in s tem izkazali svoje sožalje Pukšičevi rodbini.

Št. Pavel pri Preboldu. Naš pevski zbor ima v soboto dne 22. novembra ob osmih zvečer in v nedeljo dne 23. t. m. ob treh popoldne v Društvenem domu v Št. Pavlu pevski koncert. Prav pester spored obsega nad 20 lepih narodnih in umetnih pesmi, katere izvajajo mešan zbor, bariton-solo, mladinski in ženski zbor. Pred koncertom kratko predavanje o petju. Vsi prijatelji lepe pesmi, domačini kakor tudi sosedje, najuljudneje vabljeni. Pridite, ne bo vam žal!

Sv. Križ pri Ljutomeru. Braino društvo priredi v nedeljo dne 23. t. m. popoldne po večernicah igro »Zaklad«. Sodelujeta pevski in tamburaški zbor. Izkopanih dragocenosti bodo deležni le tisti, ki bodo navzoči.

Sv. Križ na Murskem polju. V nedeljo dne 23. t. m. ob pol 9. uri popoldne v Slomškovi dvorani občni zbor krajevne Kmetijske zveze in ustanovni občni zbor Rodovniškega društva. Pridite!

Medžimurje. Mnogoštevilni prijatelji »Slov. Gospodarja« iz Štrigove in ostalega Medžimurja prosijo kot gospodarji in vinogradniki, naj naznani »Slov. Gospodar«, da so nam dali naši vinogradi letos zopet dobro kapljico, čeprav je vremenska nesreča, toča, uničila polovico, a ponekod tudi dve tretjini vsega pridelka. Toda tudi majhna količina, pa dobra kakovost našega vina nam daje nado, da nas bodo obiskali vinski trgovci ter bodo kupili našo dobro kapljico. Krasna slika našega vinorodnega kraja je dobro poznana sosednim Slovincem, ki so radi obiskovali naše kraje vsakokrat, ko so potrebovali medžimursko štrigovsko kapljico. Nismo pa samo znani med slovenskimi brati radi našega vina, temveč poznajo nas dobro tudi madžarski in avstrijski kupci, ki so ga izvozili svoj čas mnogo kot Ljutomerčana v svoje pokrajine. Mi tukaj sicer nismo željni slave, toda dobiček je v tem, da smo vsaj lahko prodali svoj pridelek ter tako z večjim navdušenjem obdelovali drugo leto vinograde, naš glavni vir dohodkov. Danes pa preti našim vinogradnikom močna kriza radi izvoza vina, ki je silno otežkočen. Prosimo torej prijatelje »Slov. Gospodarja«, da upoštevajo naše težke prilike in namesto, da bi šli iskati vina v tuje kraje, pridejo k nam, kjer bodo gotovo sprejeti z največjo postrežnostjo. Upamo tudi, da se radi kupčije ne bodo kesali, kajti dobili bodo na izbiro dobrega in okusnega letošnjega vina ter tudi okrepujočega lanskega in predlanskega.

Novejše.

V nedeljo dne 16. novembra so se vršile volitve v parlament (sejm) na Poljskem. Poljski sejm bo po sedaj znanih rezultatih sestavljen najbrže tako le, vpoštevajoč mandate iz ostankov: blok Pilsudskega 244 (dosedaj 130), vladni socialisti 0 (10), levičarski blok 81 (154), narodni demokrati 62 (37), kršč. demok. (s skupino Korfantyja) 14 (18), Ukrajinci in Belorusi 21 (47), Židi 10 (13), Nemci 5 (19), komunisti 7 (9), — skupaj 444.

Poročilo o največji potresni nesreči.

Splošno o največji potresni nesreči.

Največji potres, ki se je sploh kedaj zgodil na zemlji, ki je bil najbolj strašen in je zahteval največ smrtnih žrtev, je bil v glavnem mestu Portugalske, v Lisabonu dne 1. novembra 1755. Dve tretjini mesta sta bili razdejani popolnoma, 30.000 oseb je bilo ob življenje. Ne prej in ne pozneje ni bilo kake večje potresne nesreče v Evropi, nego je bila omenjena. Niti izbruh Vezuva, ki je v rimskih časih zasul tri mesta: Pompeji, Herkulanum in Stabije, se ne da primerjati z lisabonsko nezgodo, ker so bila tri rimska mesta manjša ter podeželska, med tem ko je bila Lisabona eno največjih ter najbolj cvetočih mest s pol milijona pre-

bivalcev. Lisabon je bil do potresa drugo najbolj imenitno pristaniško mesto, a po nesreči nikakor ni več. Ni si opomogel od potresa do danes.

Lisabonsko nesrečo imamo opisano v pismu, katerega je naslovil neznanec na imenitnega trgovca v Strassburgu v Nemčiji in ki je bil oživilec potresnega obiska.

Pismo se glasi:

»Bilo je prvega v tem meseceu, ko sem zjutraj izpisaval račune v naši pisarni in sem bil oblečen le v hlače, nogovace ter copate; a v žepu nisem imel nobenega cvenka. Naenkrat sem čul strašno prasketanje. Tekel sem iz pisarne, da bi videl, kaj se godi. Srečno sem dosegel z drugimi dvorišče, odkoder smo videli celo mesto. Lisabona je pozidana ob morski obali v terasah, ki se razprostirajo ena nad drugo. O večni Bog! Kako grozen je bil ta pogled! Zemlja se je dvigala po več kolmcev visoko, pa zopet padala. Na vseh koncih in krajih so se podirale z nepopisnim truščem hiše ena nad drugo. Karmeličani, ki so stanovali na hribu nad nami, cerkev ter samostan, ki sta velika, sta se gugala semintja, da smo trepetali, vsak trenutek se bo sta porušila na nas, ali jih bo pa požrla zemlja z redovniki vred. Solnce je zatemnelo, da nismo videli eden drugega. Verjeli smo, da, bili smo prepričani, da je napačil sodni dan. To strašno gibanje je trajalo nad eno osminko ure; nato se je vse nekoliko pomirilo. Bežali smo, vsak v ponočni obleki, ne daleč od nas na prostoren trg, kamor smo dospeli preko porušenih hiš in mrtvih trupel. Ostali smo na trgu krog tri ure in se je tam nabralo do 40000 ljudi, nekateri samo v srajcah, drugi zopet čisto nagi; z vseh obrazov je odsevala smrt. Nešteto je bilo ranjencev, ki so klicali na pomoč božje usmiljenje in ta krik je bil nad vse pretresljiv. Prihitelo je nekoliko duhovnikov, ki so nas tolažili in nam podelili vasoljno odvezo. Vsakdo se je poslužil odveze z vnemo in z vernim srcem. Sledil je zopet potres, ki je trajal eno osminko ure. Nato je zavladal eno uro mir, dokler se ni razširila z morja vest, da je voda silno narasla in če se ne bomo odstranili, bo po nas. Pomislite, eksclenca, kako nam je tu bilo pri srcih! Vse ulice so bile zadelane s porušenimi hišami; vendar sem tvegat vse z nekaterimi prijatelji. Plezali smo preko kamenja, preko ubitih, dokler nismo dosegli, bodi zahvaljen Bog, odprtega polja. Prestal sem smrtni strah. Hvala Bogu, da me je rešil! Prvi večer po potresu krog 11. ure so izbruhnili povsod požari. Kar je preostalo od potresa, so požrli plameni. Vsa poslopja in zide, ki so še ostali, morajo razrušiti s topovi, da se ne podere preostalo na ljudi, ki razgrebajo razvaline. Tako je postalo najlepše, veliko mesto, najbolj bogato v Evropi s 500.000 prebivalci — kup kamenja. Bog se usmili te velike bede, ker smo jo zaslužili in smo kaznovani! Palača, v kateri je bilo toliko dragocenosti, je pogorela. Naša carinarna, kjer je bilo nakopičenega za milijone raznega bla-